

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Prop. 132 L

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i statsborgerloven

*Tilråding fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 15. juni 2012,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet legger med dette frem forslag til endringer i lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven).

I proposisjonen foreslås endringer i statsborgerloven § 29 som gjør at statsborgermyndighetene kan innhente opplysninger fra andre offentlige organer uten hinder av taushetsplikt. Det foreslås at statsborgermyndighetene etter anmodning skal kunne innhente nødvendige opplysninger fra politiet, ligningsmyndighetene, arbeids- og velferdsforvaltningen, Statens lånekasse for utdanning og kommunene. Hvilke organer som kan be om opplysninger, i hvilke sakstyper det kan innhentes opplysninger, hvem det kan innhentes opplysninger om og hvilke opplysninger som kan innhentes foreslås nærmere regulert i statsborgerforskriften.

Forslaget har bakgrunn i EFFEKT-programmet, som er utlendingsmyndighetenes og statsborgermyndighetenes utviklingsprogram innen IKT. Programmet omfatter elektroniske tjenester for brukerne, elektronisk saksbehandling og elektronisk samhandling med andre etater og samarbeidspartnere.

Når et offentlig forvaltningsorgan har opplysninger om noens personlige forhold, er utgangspunktet at disse opplysningene er taushetsbelagte, med mindre annet er fastsatt eller klart for-

utsatt i lov. Hensynet til effektivitet og brukerservice taler imidlertid for at statsborgermyndighetene bør få tilgang til opplysninger om søkeren uten å måtte gå via søkeren. Elektronisk informasjonsutveksling kan også være ressursbesparende for avgiverorganet, særlig hvis det er mulig å innhente informasjonen automatisk. Kortere saksbehandlingstider i statsborgerskapssaker vil være en gevinst både for samfunnet og for den enkelte søker.

Forslaget innebærer bedre service overfor søkeren, som slipper å innlevere de samme opplysningene flere ganger, eller selv innhente informasjon fra ett offentlig organ for så å videreformidle denne informasjonen til et annet. Forslaget vil også gi bedre sikkerhet for at forvaltningen legger korrekte opplysninger til grunn.

Ifølge statsborgerloven må vilkårene for norsk statsborgerskap være oppfylt på vedtakstidspunktet. For at statsborgermyndighetene skal kunne håndheve loven vil det derfor være nødvendig med oppdaterte opplysninger kort tid før vedtak fattes. I saker om tilbakekall av statsborgerskap vil statsborgermyndighetene ha behov for å kontrollere tidligere oppgitte opplysninger. I begge tilfeller kan søkeren ønske å holde tilbake opplysninger fordi vedkommende ønsker å bli/forbli norsk statsborger. Kontrollhensyn taler dermed for at statsborgermyndighetene skal kunne innhente disse opplysningene elektronisk.

2 Høringen

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sendte den 25. november 2011 ut et høringsbrev med forslag til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften. Ved høringsfristens utløp den 10. januar 2012 var det innkommet 28 høringsuttalelser. Høringsbrevet ble sendt til følgende instanser:

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Barneombudet
Datatilsynet
Departementene
Domstolsadministrasjonen
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Nasjonalt identitets- og dokumentasjonssenter
Politidirektoratet
Politiets Sikkerhetstjeneste
Regjeringsadvokaten
Riksadvokaten
Skattedirektoratet
Stortingets ombudsmann for forvaltningen
Statens Lånekaske for utdanning
Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda

Næringslivets hovedorganisasjon
Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon (nå: Virke)
KS - Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon
Arbeidsgiverforeningen Spekter

Advokatforeningen
Akademikerne
Fagforbundet
Den norske dommerforening
Landsorganisasjonen i Norge
Norsk Tjenestemannslag
Norges Juristforbund
Politiets Fellesforbund
Unio — Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

African Youth in Norway
Grenseland — forum for asylsøkere og flyktninger
Innvandrerne Landsorganisasjon
KIM — kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene
NOAS — Norsk organisasjon for asylsøkere
Norsk Innvandrersforum
Selvhjelp for innvandrere og flyktninger

Den norske kirke - Kirkerådet
Islamsk Råd
Kristent Interkulturelt Arbeid
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Amnesty International Norge
Antirasistisk Senter
Flyktninghjelpen
Helsingforskomiteen
Human Rights Service
MiRA Ressurssenter for innvandrere og flyktningkvinner
NORAD
Norsk Folkehjelp
OMOD — Organisasjonen mot offentlig diskriminering
Redd Barna
PRESS — Redd Barna Ungdom
Røde Kors
SOS Rasisme
UNHCR Stockholm

Arbeiderpartiet
Det liberale folkepartiet
Demokratene
Fremskrittspartiet
Høyre
Kristelig Folkeparti
Kystpartiet
Miljøpartiet De grønne
Norges Kommunistiske Parti
Pensjonistpartiet
Rødt
Senterpartiet
Sosialistisk Venstreparti
Venstre

Juridisk Rådgivning for kvinner
Juss-hjelpa i Midt-Norge
Juss-hjelpa i Nord-Norge
Juss-Buss
Jussformidlingen
Kontoret for fri rettshjelp
Rettspolitisk forening
Norsk senter for menneskerettigheter

Følgende instanser avga høringsuttalelser med merknader:
Datatilsynet
Jussformidlingen
Juss-Buss
JURK
Justis- og beredskapsdepartementet
Politidirektoratet
Politiets fellesforbund

Redd Barna
Statens Lånekasse for utdanning
Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda

Følgende instanser meddelte at de ikke hadde merknader:

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Kommunal- og regionaldepartementet
Utenriksdepartementet
Kulturdepartementet
Arbeidsdepartementet
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Skattedirektoratet
Nærings- og handelsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Kunnskapsdepartementet

Følgende instanser meddelte at de ikke avgir høringsuttalelse:

Domstoladministrasjonen
Fagforbundet
Arbeidsgiverforeningen Spekter
LO
Barneombudet

Følgende høringsinstanser ga tilslutning til forslaget:

Finansdepartementet
Riksadvokaten

3 Bakgrunn

For å kunne forberede og avgjøre saker etter statsborgerloven er det nødvendig for statsborgermyndighetene å innhente ulike typer opplysninger. I dette kapittelet vil det gå frem hvilke opplysninger statsborgermyndighetene har behov for å innhente og i hvilke saker de har behov for å innhente de aktuelle opplysningene.

3.1 Opplysninger om inntekt og formue fra ligningsmyndighetene

Det er et vilkår for norsk statsborgerskap etter søknad at søkeren fyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse i utlendingsloven § 62, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav d. Opplysninger om inntekt og formue vil være nødvendig for å vurdere om søkeren fyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse. I saker der det stilles krav om underhold teller både inntekt og formue med.

For å få norsk statsborgerskap etter søknad må søkeren være løst fra annet statsborgerskap, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav h og § 10. Norsk statsborgerskap skal videre tilbakekalles dersom løsningskravet ikke er oppfylt, jf. statsborgerloven § 26 første ledd. Søkeren kan unntas fra kravet om å løse seg fra annet statsborgerskap dersom gebyret som kreves av tidligere hjemland er urimelig tyngende, jf. statsborgerforskriften § 6-1 nr. 5. Dette skal vurderes ut fra alminnelig inntekt. Opplysninger om alminnelig inntekt er derfor nødvendig for å finne ut om søkeren kan unntas fra løsningskravet.

Norsk statsborgerskap kan tilbakekalles etter statsborgerloven § 26 annet ledd dersom vedtaket er bygget på uriktige eller ufullstendige opplysninger. Dersom Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda får mistanke om at vedtaket er bygget på gale opplysninger, vil de ha behov for å kontrollere opplysningene i saken. En vurdering etter § 26 annet ledd kan dermed gjøre det nødvendig å innhente opplysninger om inntekt og formue fra ligningsmyndighetene.

3.2 Opplysninger om arbeidsforhold, trygd og sosialstønad fra arbeids- og velferdsforvaltningen

Søkeren må fylle vilkårene for permanent oppholdstillatelse for å få norsk statsborgerskap etter søknad, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav d. Opplysninger om arbeidsforhold, trygd og sosialstønad er nødvendig for å finne ut om søkeren fyller kravene til underhold og/eller arbeid i disse sakene.

Norsk statsborgerskap kan tilbakekalles etter statsborgerloven § 26 annet ledd dersom vedtaket er bygget på uriktige eller ufullstendige opplysninger. Dersom Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda får mistanke om at vedtaket er bygget på gale opplysninger, vil de ha behov for å kontrollere opplysningene i saken. En vurdering etter § 26 annet ledd kan dermed gjøre det nødvendig å innhente opplysninger om arbeidsforhold, trygd og sosialstønad.

3.3 Opplysninger om utdanningsstøtte fra Statens lånekasse for utdanning

På samme måte som for opplysninger om arbeidsforhold, trygd og sosialstønad er opplysninger om utdanningsstøtte nødvendig for å finne ut om søkeren fyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav d. I saker med underholds- og/eller arbeids-

krav er utdanningsstøtten en del av inntektsgrunnlaget.

Norsk statsborgerskap kan tilbakekalles etter statsborgerloven § 26 annet ledd dersom vedtaket er bygget på uriktige eller ufullstendige opplysninger. Dersom Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda får mistanke om at vedtaket er bygget på gale opplysninger, vil de ha behov for å kontrollere opplysningene i saken. En vurdering etter § 26 annet ledd kan dermed gjøre det nødvendig å innhente opplysninger om utdanningsstøtte.

3.4 Opplysninger om politietterforskning

Dersom søkeren er under etterforskning for et straffbart forhold som kan få betydning for søknaden, kan behandlingen stilles i bero i påvente av avklaring av straffesaken jf. statsborgerloven § 30 annet ledd. Statsborgermyndighetene har behov for opplysninger fra politiet om hvorvidt søkeren er under etterforskning.

4 Gjeldende rett

I dette kapittelet presenteres ulike bestemmelser om taushetsplikt som har betydning for forslaget.

4.1 Taushetsplikt

4.1.1 Offentleglova

Hovedregelen i lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) er at alle saksdokumenter i offentlig virksomhet er åpne for innsyn, jf. offentliglova § 3. Unntak fra hovedregelen krever hjemmel i lov. Dersom et dokument ikke er omfattet av et lovforankret unntak, har det offentlige en plikt til å utlevere dokumentet. Opplysninger underlagt taushetsplikt i lov eller i medhold av lov, er unntatt fra innsyn, jf. § 13.

4.1.2 Forvaltningsloven

Hovedregelen er at opplysninger om noens "personlige forhold" er taushetsbelagt ifølge lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningsaker (forvaltningsloven) § 13 første ledd nr. 1. Som personlige forhold regnes ikke fødested, fødselsdato og personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted, med mindre slike opplysninger røper et klientforhold eller andre forhold som må anses som personlige, jf. § 13 annet ledd. Forvaltningsloven §§ 13a flg. angir

unntak fra hovedregelen i § 13. I § 13a er det gjort begrensninger i taushetsplikten når det ikke er behov for beskyttelse. For eksempel er taushetsplikten ikke til hinder for at opplysningene gjøres kjent for dem som de direkte gjelder, eller for andre i den utstrekning de som har krav på taushet samtykker.

Videre inneholder særlovgivningen bestemmelser om taushetsplikt og opplysningsplikt uten hinder av taushetsplikt. For at opplysninger som er taushetsbelagte skal kunne gis ut må dette imidlertid være fastsatt eller klart forutsatt i lov, jf. forvaltningsloven § 13 f annet ledd.

4.1.3 Statsborgerloven

De alminnelige reglene om taushetsplikt gjelder i utgangspunktet også for statsborgermyndighetene. I statsborgerloven § 29 andre ledd er det gjort unntak fra taushetsplikten for politiet. Etter anmodning fra Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og departementet plikter politiet å gi opplysninger om den saken gjelder er siktet, tiltalt eller ilagt straff eller særreaksjon for straffbart forhold, dersom opplysningene er nødvendige for behandling av sak etter loven. Bakgrunnen for denne bestemmelsen er vilkåret om ikke å være ilagt straff eller strafferettslig særreaksjon eller ha utholdt karenstid ved erverv av norsk statsborgerskap etter søknad, jf. stbl. § 7 første ledd bokstav g.

4.1.4 Ligningsloven

Tilgangen til ligningsopplysninger begrenses av taushetsplikten i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 3-13. Ifølge andre ledd bokstav h er imidlertid ikke taushetsplikten noe hinder der lovpåbud fastsetter eller klart forutsetter at taushetsplikten ikke skal være til hinder for å gi opplysningene.

Elektronisk tilgang til ligningsopplysninger er regulert av forskrift 31. oktober 2003 nr. 1291 om elektronisk tilgang til opplysninger i ligningsforvaltningens registre. Der reguleres det hvem som kan få elektronisk tilgang, hvilke opplysninger som kan gis elektronisk, til hvilket formål opplysningene kan gis og hvordan opplysningene skal behandles. Forskriften gir også hjemmel for at Skattedirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hvordan tilgang til opplysningene skal gis, om krav til informasjonssikkerhet som følger av personopplysningsloven med forskrifter og om betaling for opplysninger.

4.1.5 Politiregisterloven

Lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) er vedtatt, men er ikke trådt i kraft. Loven samler regelverket om politiets taushetsplikt og utlevering av opplysninger fra politiet til andre etater. Politiets taushetsplikt skal ikke være til hinder for at opplysninger utleveres til andre offentlige organer i deres interesse, dersom det er nødvendig for å fremme mottakerorganets oppgaver etter lov eller for å hindre at virksomhet blir utøvd på en uforsvarlig måte, jf. lovens § 30. Bestemmelsen gir hjemmel for utlevering av informasjon fra politiet, enten ved at politiet *kan* utlevere opplysninger eller at politiet *skal* utlevere opplysninger. Med sistnevnte tas sikte på de tilfeller der politiet av eget tiltak skal utlevere opplysninger til andre offentlige organer i deres interesse. Disse forholdene er i dag regulert i påtaleinstruksens kapittel om meldeplikt og vil bli videreført i forskrift til politiregisterloven. Politiregisterloven § 30 forutsetter nærmere regulering av utleveringen i forskrift. Slike forskriftsbestemmelser er under utarbeidelse og vil bli satt i kraft samtidig med politiregisterloven.

4.1.6 Behandling av personopplysninger

Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) gjelder for behandling av personopplysninger som helt eller delvis skjer med elektroniske hjelpemidler og annen behandling av personopplysninger når disse inngår eller skal inngå i et personregister, jf. § 3 første ledd. Personopplysninger kan bare behandles dersom den registrerte har samtykket, eller det er fastsatt i lov at det er adgang til slik behandling, eller dersom det er nødvendig av hensyn til nærmere angitte formål, jf. § 8. Det er i utgangspunktet den som skal behandle opplysningene som skal vurdere om kravet til nødvendighet foreligger eller ikke, men Datatilsynet kan overprøve denne vurderingen.

Dersom opplysningene er "sensitive", er det ytterligere vilkår for å behandle opplysningene i § 9. Opplysninger om at en person har vært mistenkt, siktet, tiltalt eller dømt for en straffbar handling er sensitive, jf. personopplysningsloven § 2 nr. 8 bokstav b.

Dersom vilkårene for å behandle personopplysninger er oppfylt, må opplysningene behandles i henhold til visse grunnkrav, jf. personopplysningsloven § 11. Det overordnede formålet med disse vilkårene er å sikre at personopplysninger har god

opplysningskvalitet, dvs. at de er korrekte, fullstendige og oppdaterte, og at de er relevante for formålet med behandlingen.

Elektronisk behandling av personopplysninger krever at det gis melding til Datatilsynet, jf. personopplysningsloven § 31.

4.2 EU-rett og internasjonale forpliktelser

4.2.1 EUs personverndirektiv

Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger (personverndirektivet) har som siktemål å etablere felles reguleringsprinsipper og et ensartet vern for behandling av personopplysninger i hele EU-området. Personverndirektivet er gjennomført i norsk rett ved personopplysningsloven.

4.2.2 Den europeiske menneskerettskonvensjon og FNs konvensjoner om sivile og politiske rettigheter og barns rettigheter

Europarådets konvensjon 4. november 1950 om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter (EMK) artikkel 8 og FNs konvensjon 16. desember 1966 om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 17 fastslår at enhver har rett til respekt for privatliv, familieliv, hjem og korrespondanse. Det antas at vernet i SP artikkel 17 ikke går lengre enn EMK artikkel 8. Barns rett til personvern presiseres i FNs konvensjon 20. november 1989 om barns rettigheter (BK) artikkel 16, hvor det fremgår at ingen barn skal utsettes for vilkårlig eller ulovlig innblanding i sitt privatliv, sin familie, sitt hjem eller sin korrespondanse, eller for ulovlige angrep mot sin ære eller sitt omdømme. På samme måte som for den tilsvarende bestemmelsen i EMK artikkel 8, vil beskyttelse av barns personopplysninger måtte anses omfattet av begrepet "privatliv". Ifølge BK artikkel 3 skal barnets beste være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn.

Norsk oversettelse av EMK artikkel 8 lyder:

"1. Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.

2. Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å fore-

bygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter.”

4.2.3 *Europarådets konvensjon om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger*

Europarådets konvensjon 28. januar 1981 nr. 108 om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger ble ratifisert av Norge 20. februar 1984. Formålet med konvensjonen er å sikre respekten for frihet og andre grunnleggende rettigheter i forbindelse med lagring og håndtering av personopplysninger. Særlig aktuelle for dette lovforslaget er vilkårene i konvensjonens artikkel 5. Bestemmelsen fastsetter at personopplysninger som bearbeides ved elektronisk saksbehandling skal:

- a) innsamles og bearbeides på rettferdig og lovlig vis,
- b) lagres for bestemte og lovlige formål og ikke nyttes på en måte som er uforenlig med disse formålene,
- c) være adekvate, relevante og ikke for omfattende i relasjon til de formål de lagres til;
- d) være nøyaktige og, der det er nødvendig, holdt à jour,
- e) oppbevares på en måte som ikke gir anledning til å identifisere datasubjektene lenger enn nødvendig for det formål som disse opplysningene lagres til.

5 Høringsforslaget

Departementet foreslo i høringsbrevet at gjeldende § 29 annet ledd endres slik at bestemmelsen hjemler informasjonsinnhenting i flere tilfeller enn det den gjør i dag. I dag hjemler bestemmelsen informasjonsinnhenting fra politiet. Forslaget gikk ut på at statsborgermyndighetene skal kunne innhente opplysninger fra politiet, arbeids- og velferdsforvaltningen, ligningsmyndighetene og Statens lånekasse for utdanning.

Forslaget innebærer at det skal fremgå av loven hvilke organer som har opplysningsplikt. Det kan bare innhentes informasjon som er nødvendig for behandling av sak etter loven. I hvilke saker det er nødvendig å innhente opplysninger fra det aktuelle organet vil fremgå av statsborgerforskriften.

Opplysningsplikten inntreffer ifølge høringsforslaget når statsborgermyndighetene anmoder om tilgang til opplysninger. Det er statsborgermynd-

ighetene som kan innhente og behandle opplysningene. De som forbereder saker og fatter vedtak etter statsborgerloven er Kongen, departementet, Utlendingsnemnda, Utlendingsdirektoratet, politiet og utenriksstasjonene, jf. statsborgerloven § 2. Etter høringsforslaget skal det gis nærmere bestemmelser i forskrift om hvilke organer som kan innhente de ulike opplysningene.

Det er kun nødvendige opplysninger om den saken gjelder og om referansepersonen til den saken gjelder som kan innhentes. Med referanseperson menes den personen søkeren ønsker å bli gjenforent med eller å etablere familieliv med. Bakgrunnen for at det skal kunne innhentes opplysninger om referansepersonen er at referansepersonens økonomiske situasjon kan ha betydning for om søkeren oppfyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse. Det er et vilkår for norsk statsborgerskap at søkeren oppfyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse.

Departementet foreslo i høringsbrevet at forskriftshjemmelen i gjeldende § 29 annet ledd siste setning blir endret og plasseres i et nytt tredje ledd i bestemmelsen. Forslaget innebærer at Kongen skal gi nærmere regler om hvilke organer som kan be om opplysninger, i hvilke sakstyper det kan innhentes opplysninger, hvem det kan innhentes opplysninger om og hvilke opplysninger som kan innhentes.

6 Høringsinstansenes syn

Jussformidlingen er i hovedsak enige i vurderingene som er foretatt. De skriver at en utvidelse av adgangen til å innhente opplysninger fra andre offentlige organer kan medføre en risiko for misbruk av personopplysninger. De mener imidlertid at personvernsmessige hensyn ivaretas gjennom endringene.

Lånekassen har ingen kommentar til at det gis hjemmel til å innhente opplysninger fra Lånekassen. De har imidlertid merknader til utformingen av bestemmelsen i statsborgerforskriften.

Utlendingsnemnda bemerker at de tidvis også har behov for oppdatert dokumentasjon fra kommunene om kravet til gjennomført norskopplæring.

Politiets fellesforbund er positive til at statsborgermyndighetene gis adgang til å innhente opplysninger fra andre organer. Når det gjelder opplysninger om hvorvidt søkere er mistenkt i straffesaker, påpeker forbundet at det ikke kan oppstilles en opplysningsplikt som kommer i konflikt med etterforskningshensyn.

Datatilsynet mener at måten opplysninger innhentes på etter forslaget kan være i strid med EMK artikkel 8 og EUs personvernordirektiv, som begge oppstiller krav om forholdsmessighet (nødvendighet). *Datatilsynet* mener at formålet med forslaget kan nås gjennom mindre inngripende tiltak, ved at parten selv legger frem de opplysningene som er nødvendige for å opplyse forvaltningssaken. Det at tiltaket gjøres obligatorisk for enhver som fremmer et krav etter statsborgerloven skjerper kravet til samfunnsinteressen. Videre mener *Datatilsynet* at forslaget harmonerer dårlig med formålsbestemthetsprinsippet i EUs personvernordirektiv. Prinsippet innebærer et forbud mot at opplysninger som er innhentet for ett formål uten videre benyttes til andre formål. *Datatilsynet* er bekymret for at systematiske unntak fra taushetsplikten kan forrykke maktbalansen mellom stat og borger, og på sikt kan svekke borgernes tillit til forvaltningen. Tilsynet mener at lovgiver må se forslaget i sammenheng med andre områder der det gjøres unntak fra lov hjemlet taushetsplikt. Tilsynet er bekymret for at også andre deler av forvaltningen vil etablere tilsvarende hjemler. Til slutt skriver *Datatilsynet* at nødvendigheten av tiltaket må ses i lys av arbeidet med å modernisere Det sentrale folkeregisteret.

Departementet har hatt møte med *Datatilsynet* om merknadene til lovforslaget. På bakgrunn av en redegjørelse fra Utlendingsdirektoratet oversendte departementet utfyllende informasjon til *Datatilsynet* om gjennomføringen av effektiviseringstiltakene. I tilleggssuttalelse av 26. april 2012 skriver *Datatilsynet* blant annet:

”... Tilsynet fastholder at dette er en ordning som er egnet til å svekke den enkeltes rett til å holde kontroll med egne personopplysninger. For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at tilsynet har sett dette konkrete lovforslaget i en større sammenheng, idet en rekke tilsvarende ordninger søkes etablert innen og på tvers av andre forvaltningsgrener. Tilsynets bekymring knytter seg til den generelle utviklingen, mer enn til dette konkrete lovforslaget.

Datatilsynet registrerer at departementet har sett på mulighetene for å bedre den enkeltes adgang til informasjon om den behandlingen som skjer med hjemmel i de lovbestemmelsene som er foreslått, jf departementets brev. God informasjon styrker den registrertes mulighet til å ivareta sine rettigheter som registrert. Informasjon avhjelper delvis de personvernulemper som forslaget medfører, men ikke

i en slik grad at tilsynet frafaller sine generelle merknader.”

Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) er positive til forslaget. De fremhever servicefunksjonen de foreslåtte endringene vil få for søkere med lav kompetanse og lite ressurser, ved at de slipper å sende inn aktuelle opplysninger selv. JURK mener at søkerne bør opplyses om myndighetenes kompetanse til å innhente opplysninger. I tillegg mener JURK det bør settes en maksimumsfrist på saksbehandlingstiden.

JUSS-BUSS viser til retten til privatliv i EMK artikkel 8. Inngrepet som foretas må ha et legitimt formål og ikke være uforholdsmessig sett i forhold til samfunnsnyttene man oppnår. Juss-Buss mener at faren for misbruk av personopplysninger blir stor ved de foreslåtte endringene, for eksempel ved at det innhentes flere opplysninger enn nødvendig. De skriver videre at det bør presiseres hvilken informasjon som anses nødvendig og hvilke dokumenter som kan innhentes. Juss-Buss mener at søkeren må få god informasjon om hva som kan innhentes og at det bør spesifiseres i vedtaket hvilke opplysninger som er innhentet. Videre skriver de at søkerne bør få innhente opplysninger selv for å ha en reell mulighet til å oppdage feilregistreringer i registre. Dersom forslaget gjennomføres mener Juss-Buss at det som minstekrav må foreligge samtykke fra den saken gjelder.

Redd Barna mener at forslaget innebærer en uthuling av taushetsplikten til statlige aktører. De tror søkerens rettsikkerhet og tillit til offentlige organer vil svekkes ved at opplysninger flyter mellom organene uten at søkerne gjøres oppmerksomme på dette og får anledning til å kommentere opplysningene. De planlagte endringene burde etter Redd Barnas syn vært drøftet i forhold til EMK artikkel 8, SP artikkel 17, Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF 24 (personvernordirektivet), Europarådets konvensjon 28. januar 1981 nr. 108 om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger og BK artikkel 3 og 16. Redd Barna mener taushetsbelagt informasjon bare skal gis dersom det foreligger samtykke og søkeren gis mulighet til kontradiksjon.

Utlendingsdirektoratet har merknader til utformingen av de foreslåtte forskriftsendringene. I tillegg foreslår de at Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda skal kunne innhente opplysninger fra kommunene om kravet til gjennomført norskopplæring.

Politidirektoratet er positive til forslaget fordi endringene vil bidra til å effektivisere saksbehandlingen. Politidirektoratet bemerker at politiet, på samme måte som Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda, har behov for innhenting av opplysninger, så lenge politiet er forberedende organ for søknader om statsborgerskap. Politidirektoratet har også noen merknader til forslag til forskriftsbestemmelser. Når det gjelder opplysninger om mistanke mener Politidirektoratet man heller bør bruke begrepet "under etterforskning". Politidirektoratet skriver at politiet ikke kan pålegges å gi ut opplysninger som kan skade etterforskningen. Videre ønsker Politidirektoratet å kunne innhente opplysninger fra kommunene om kravet til gjennomført norskopplæring.

Justis- og beredskapsdepartementet påpeker at begrepet "mistenkt" ikke er definert i straffeprosessloven og at politiet trolig ikke kan gi ut opplysninger som kan gå ut over etterforskningen. De mener bestemmelsen i statsborgerforskriften må utformes slik at politiet har rett til å gi opplysninger om mistanke. En slik rett for politiet vil imidlertid følge av den nye politiregisterloven med tilhørende forskrift. Justis- og beredskapsdepartementet viser til EMK artikkel 8 om at utlevering av opplysninger må fremstå som nødvendig. De mener derfor at utleveringsadgangen bør knyttes til lovbrudd som vil ha betydning for statsborgersøknaden.

7 Departementets vurdering

7.1 Innledning

Departementet har merket seg at flertallet av høringsinstansene støtter forslaget. I det følgende gjennomgås merknadene som knytter seg til de materielle endringene lovforslaget innebærer. I kapittel 7.5 foreslås endringer i lov 27. april 2012 nr. 22 om endringer i statsborgerloven.

7.2 Innhenting av opplysninger om mistanke

Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet har merknader til at det skal kunne innhentes opplysninger om hvorvidt en søker er mistenkt for et straffbart forhold. Det påpekes at begrepet "mistanke" ikke er definert i straffeprosessloven og at det kan bli uklart når dette vilkåret er oppfylt. Politidirektoratet mener man bør bruke begrepet "under etterforskning". Justis- og beredskapsdepartementet, Politidirektoratet og Politi-

ets fellesforbund har innvendinger mot at opplysninger kan innhentes der det strider mot etterforskningshensyn.

Etter gjeldende rett plikter politiet å gi Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og departementet opplysninger om den saken gjelder er siktet, tiltalt eller ilagt straff eller særreaksjon, jf. statsborgerloven § 29 annet ledd. Statsborgerloven har i § 30 annet ledd en bestemmelse om at behandlingen av en søknad kan stilles i bero dersom søkeren er under etterforskning for et straffbart forhold som kan få betydning for søknaden. Departementet skriver i forarbeidene til statsborgerloven (Ot.prp. nr. 41 (2004-2005) side 192) at departementet antar at etterforskningen vanligvis har resultert i en siktelse når søknadsbehandlingen stilles i bero, slik at søkeren er klar over at han er under etterforskning. Departementet har likevel ikke ønsket at siktelse skal være vilkår for berostillelse. Departementet skriver at selv om ikke søker er siktet, vil en påbegynt etterforskning indikere at saken ikke er tilstrekkelig opplyst, jf. forvaltningsloven § 17. Vilket for berostillelse etter gjeldende rett er altså at søkeren er under etterforskning for et straffbart forhold. Ifølge straffeprosessloven § 224 foretas etterforskning "når det som følge av anmeldelse eller andre omstendigheter er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold som forfølges av det offentlige."

Departementet er av den oppfatning at statsborgermyndighetene skal kunne innhente opplysninger fra politiet som er nødvendige for å kunne stille en søknad i bero etter statsborgerloven § 30 annet ledd. Det er derfor nødvendig for statsborgermyndighetene å kunne innhente opplysninger om at en søker er under etterforskning for et straffbart forhold som kan få betydning for statsborgersøknaden.

På bakgrunn av høringsinstansenes merknader foreslår departementet at politiet skal ha plikt til å gi opplysninger om den saken gjelder er siktet, tiltalt eller ilagt straff eller særreaksjon. Dette er i tråd med gjeldende rett. Det vil i tillegg åpnes for innhenting av opplysninger om den saken gjelder er under etterforskning for et straffbart forhold som kan få betydning for statsborgersøknaden, så fremt etterforskningshensyn ikke tilsier at opplysningene ikke gis ut. Dette blir regulert nærmere i statsborgerforskriften.

7.3 Taushetsplikt og personvern

Datatilsynet, Redd Barna og Juss-Buss mener at de foreslåtte endringene kan være i strid med kra-

vet til nødvendighet som følger av diverse bestemmelser som beskytter personvernet. De mener at tiltaket kan gjennomføres på en mindre inngripende måte, ved at søkeren innhenter dokumentasjonen selv eller eventuelt samtykker til at de offentlige organene innhenter opplysningene. Det vises til EMK artikkel 8, SP artikkel 17, Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF 24 (personvern-direktivet), Europarådets konvensjon 28. januar 1981 nr. 108 om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger og BK artikkel 3 og 16.

Videre nevnes muligheten for kontradiksjon som en utfordring med de foreslåtte bestemmelsene. Datatilsynet, Redd Barna og Juss-Buss mener at personene det innhentes opplysninger om, bør ha mulighet til å kommentere opplysningene.

At statsborgermyndighetene får tilgang til opplysninger om søkeren, er nødvendig for at de skal kunne avgjøre saker etter statsborgerloven. Slik situasjonen er i dag, er det søkeren selv som må legge frem det meste av opplysninger og dokumentasjon i forbindelse med søknad om statsborgerskap. Den eneste hjemmelen statsborgermyndighetene allerede har til å innhente opplysninger fra andre organer, er hjemmelen for innhenting av vandelsopplysninger i statsborgerloven § 29 annet ledd. I motsetning til de nye hjemlene departementet nå har foreslått, gjelder denne hjemmelen sensitive personopplysninger, jf. personopplysningsloven § 2.

Elektronisk informasjonsinnhenting direkte fra flere organer vil redusere saksbehandlingstiden betydelig fordi statsborgermyndighetene blir i stand til å innhente strukturerte data direkte i saksbehandlingssystemet. Mottak og behandling av papirsaker og skanning av dokumenter vil ikke lenger være nødvendig. Det vil heller ikke være nødvendig å kontakte søkerne ved behov for opplysninger som ikke er lagt ved søknaden eller ved behov for oppdaterte opplysninger. Dessuten vil statsborgermyndighetene unngå å innhente over-skuddsinformasjon som ofte fremgår av den papir-dokumentasjonen som søkeren fremlegger i dag.

Videre er det i saker om statsborgerskap et krav at vilkårene skal være oppfylt på vedtakstidspunktet jf. statsborgerloven § 7. Hjemler som åpner for direkte innhenting fra andre offentlige organer, vil sikre at statsborgermyndighetene kan hente inn oppdatert, korrekt og fullstendig saksinformasjon på det tidspunktet vedtaket skal fattes. Med dagens system er dette vilkåret i praksis ikke mulig å etterkomme siden det nødvendigvis vil ta noe tid fra søkeren fremlegger dokumentasjonen

til vedtaket kan fattes. Disse betraktningene vil gjelde for samhandlingen med alle de organene som omfattes av departementets høringsforslag.

Også kontrollhensyn tilsier at myndighetene bør få oppdaterte opplysninger. På denne måten kan statsborgermyndighetene sikre at statsborgerskap kun innvilges til søkere som oppfyller vilkårene etter loven og at statsborgerskap som er fattet på feil grunnlag kan tilbakekalles. Dette kan være opplysninger som personen selv ikke nødvendigvis ønsker å oppgi til myndighetene.

Hovedregelen er at søkeren må fylle vilkårene for permanent oppholdstillatelse i utlendingsloven § 62, for å ha rett til norsk statsborgerskap. Det er tilstrekkelig at vilkårene for permanent oppholdstillatelse er oppfylt på vedtakstidspunktet, det er ikke et krav at tillatelsen faktisk er innvilget jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav d. Majoriteten av dem som søker om statsborgerskap har allerede permanent oppholdstillatelse. Behovet for å innhente opplysninger fra Statens lånekasse for utdanning og arbeids- og velferdsforvaltningen vil bare gjelde der søkeren ikke allerede har permanent oppholdstillatelse og i saker om tilbakekall av statsborgerskap. Hjemler for innhenting av opplysninger fra Statens lånekasse for utdanning og arbeids- og velferdsforvaltningen i statsborgerloven vil derfor i mindre grad bli tatt i bruk enn de tilsvarende hjemlene i utlendingsloven.

Det gis i dag informasjon om bruk av opplysninger i søknadsskjemaet for søknad om statsborgerskap. Søkeren og referansepersonen vil vite hvilke vilkår som stilles for en innvilgelse og hvilke opplysninger det er nødvendig å klarlegge før et vedtak kan fattes. Både søkeren og referansepersonen kan utøve innsynrett etter forvaltningsloven og personopplysningsloven. Søknad om statsborgerskap for barn fremmes av de eller den som har foreldreansvaret, jf. statsborgerloven § 31. Den eller de som har foreldreansvar vil kunne ivareta barnets interesser i saken. For barn som har fylt tolv år kreves det samtykke i søknaden, og barn som ikke har fylt tolv år skal gis mulighet til å gi uttrykk for sin mening.

Løsningen for informasjonsinnhenting er utformet slik at statsborgermyndighetene skal ha riktige og oppdaterte opplysninger og kun de opplysningene som er relevante for den oppgaven som skal utføres i en bestemt del av saksløpet.

Ved behandling av de samme personopplysningene kan mottakerorganet og avgiverorganet være bundet av ulike regler om taushetsplikt. Der avgiverorganet er bundet av særlige lov- og forskriftsregler om taushetsplikt som går utover de alminnelige reglene i forvaltningsloven, vil det

bero på en tolkning av de aktuelle reglene hvorvidt også statsborgermyndighetene er bundet av denne særlige taushetsplikten når de mottar opplysninger fra avgiverorganet.

Departementet vurderer innføringen av de foreslåtte hjemlene som nødvendige. Hensynene det er vist til ovenfor, vil ikke kunne ivaretas fullt ut ved at søkeren selv innhenter opplysningene eller samtykker til innhenting av opplysningene. Videre mener departementet at mulighetene for kontradiksjon er sikret ved at statsborgermyndighetene gir informasjon om innhenting av opplysninger og ved rett til innsyn. Dersom statsborgermyndighetene avslår en søknad om statsborgerskap eller tilbakekaller norsk statsborgerskap, vil søkeren ha rett til å klage på vedtaket. Statsborgermyndighetene vil kun innhente opplysninger som er nødvendige for å behandle en sak etter statsborgerloven og regler om taushetsplikt vil hindre at disse opplysningene spres videre.

7.4 Opplysninger om opplæring etter introduksjonsloven fra kommunene

Både Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Politidirektoratet (POD) skriver at de har behov for opplysninger fra kommunene om søkeren har gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav f, jf. § 8 og statsborgerforskriften §§ 4-1 til 4-3.

For søkere mellom 18 og 55 år er det et krav å ha gjennomført 300 timer godkjent norskopplæring eller dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk. For søkere mellom 18 og 55 år som er omfattet av plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven, er det et krav at de må ha oppfylt sin plikt etter loven. Ikke alle søkere har rett og/eller plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Rett og plikt gjelder personer som er omfattet av introduksjonsloven § 17 og som har fått oppholdstillatelse etter 1. september 2005. Disse søkerne er registrert i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR).

Den opplæringen kommunene har ansvaret for skal registreres på deltakerene i NIR, jf. forskrift om nasjonalt introduksjonsregister § 10. I forbindelse med behandling av saker om norsk statsborgerskap skal opplysninger om gjennomført opplæring, fritak fra plikt til opplæring eller om dokumentasjon av tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk overføres fra NIR til statsborgermyndighetenes datasystem (DUF).

Erfaringsvis er ikke alltid opplysningene som overføres fra NIR til DUF tilstrekkelige for å finne

ut om vilkåret om gjennomført norskopplæring er oppfylt. I de tilfellene kommunene har hatt ansvar for søkerens opplæring, jf. introduksjonsloven, vil innhenting av opplysninger direkte fra kommunene avhjelpe dette problemet. Statsborgermyndighetene vil bare ha behov for å innhente opplysninger i saker der opplysninger i DUF ikke gir svar på om norskopplæringen er gjennomført i tråd med regelverket.

Departementet foreslår på bakgrunn av høringsinstansenes merknader at statsborgermyndighetene etter anmodning skal kunne innhente opplysninger fra kommunene om gjennomført norskopplæring etter introduksjonsloven. Dette innebærer en utvidelse i forhold til forslaget som ble sendt på høring. Kommunenes plikt til å utlevere opplysninger uten hinder av lovbestemt taushetsplikt vil fremgå av statsborgerloven § 29 annet ledd bokstav e. Det kan bare innhentes opplysninger som er nødvendige for å avgjøre saken. Det vil si at statsborgermyndighetene bare kan innhente opplysninger i saker der opplysninger i DUF ikke gir svar på om norskopplæringen er gjennomført i tråd med regelverket. Det vil reguleres i statsborgerforskriften hvilke organer som kan be om opplysninger, i hvilke sakstyper det kan innhentes opplysninger, hvem det kan innhentes opplysninger om og hvilke opplysninger som kan innhentes.

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) sendte forslag om en tilsvarende hjemmel i utlendingsloven på høring 17. juni 2011. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet skrev i sin høringsuttalelse til JD at de oppfattet behovet for opplysninger om opplæring etter introduksjonsloven som ivaretatt gjennom registreringen i NIR. For øvrig var ingen av høringsinstansene negative til en innføring av den foreslåtte hjemmelen.

7.5 Endringer i lov 27. april 2012 nr. 22 om endringer i statsborgerloven

Lov 27. april 2012 nr. 22 om endringer i statsborgerloven trer i kraft 1. januar 2013. Loven omfatter endringer i statsborgerloven § 29. Det innføres et nytt første ledd som presiserer søkerens opplysningsplikt. Videre står det at gjeldende første og annet ledd blir annet og tredje ledd i bestemmelsen.

De endringene i § 29 som nå foreslås i denne proposisjonen, vil tre i kraft før 1. januar 2013. Det vil derfor være behov for endringer i lov 27. april 2012 nr. 22 om endringer i statsborgerloven.

Departementet foreslår at det gjøres endringer i lov 27. april 2012 nr. 22 om endringer i stats-

borgerloven slik at hele bestemmelsens ordlyd i § 29 går frem av endringsloven. Det vil da bli tydelig hvordan bestemmelsen skal lyde etter 1. januar 2013.

Før endringsloven trer i kraft, kan det bli behov for å lage overgangsbestemmelser som regulerer hvordan man skal behandle søknader som er kommet inn, men som ikke er ferdigbehandlet når loven trer i kraft. Dette vil særlig gjelde de nye reglene om beregning av karenstid. Departementet foreslår derfor å innføre en hjemmel for departementet til å gi overgangsbestemmelser til endringsloven i forskrift.

8 Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene

Formålet med regelendringene er å legge til rette for en enklere og forkortet søknadsprosess for søkerne, bedre brukerservice og datakvalitet, samt redusert ressursbruk i forvaltningen. Særlig i den grad statsborgermyndighetene utnytter mulighetene til å innhente opplysninger elektronisk som et supplement til informasjon fremskaffet av søkere og andre, vil tiltakene medføre en gevinst for søkerne, da de slipper å innhente supplerende og oppdatert informasjon selv, samtidig som servicen blir bedre og saksbehandlingstiden kortere.

Det er en uttalt forvaltningspolitisk målsetting at det skal legges til rette for å innhente og gjenbruke informasjon innenfor statsforvaltningen på en automatisert måte, jf. St.meld. nr. 19 (2008-2009) Ei forvaltning for demokrati og fellesskap kap. 6.5. Det er imidlertid opp til organene selv å bestemme når og hvordan de vil utnytte potensialet som forslaget her legger til rette for. De aktuelle offentlige organene har stort sett gode, men noe varierende forutsetninger for å delta i et slikt samarbeid med utlendingsforvaltningen og statsborgerforvaltningen, slik at det vil ta tid før automatisert utveksling av informasjon ev. kan gjennomføres på alle områder. For utlendingsforvaltningen og statsborgerforvaltningen er det allerede besluttet nødvendige tiltak for utvikling av ulike IKT-løsninger (EFFEKT-programmet).

Også uavhengig av muligheten for automatisert IKT-basert informasjonssinnhenting, vil forslagene her medføre effektiviseringsgevinster, ved at oppdatert informasjon kan innhentes manuelt direkte fra et annet offentlig organ, i stedet for å etterspørre dette fra søkeren.

9 Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget

Til endringsloven del I

Til § 29 annet ledd

Bestemmelsen fastsetter i annet ledd at statsborgermyndighetene kan pålegge nærmere angitte organer, jf. bokstav a til e, å utlevere opplysninger uten hinder av taushetsplikt. De oppgitte organene har en opplysningsplikt overfor statsborgermyndighetene i disse sakene.

Det er et vilkår at opplysningene må være nødvendige for opplysning av saken. Det er organet som behandler en sak etter loven som skal vurdere om opplysningene er nødvendige. Dersom det organet som behandler saken, anser at opplysningene er nødvendige, skal avgiverorganet ha en plikt til å utlevere opplysningene. Avgiverorganet skal således ikke foreta en selvstendig vurdering for å avgjøre konkret hvilke opplysninger som skal utleveres i den enkelte saken. Hvilke opplysninger som kan være nødvendige i de ulike saks typene, vil bli nærmere regulert i forskrift.

Når det gjelder opplysninger om at en person er under etterforskning av politiet, uten å være siktet, vil det forskriftsfestes at politiets plikt til å utlevere opplysninger bare gjelder der etterforskningshensyn ikke taler mot. I disse sakene vil det være avgiverorganet som vurderer om opplysningene kan utleveres.

Formuleringen ”behandler en sak etter loven” skal tolkes vidt, og omfatter alle oppgaver organet utfører etter loven, uavhengig av om det foreligger en søknad eller om det skal treffes vedtak. Forberedelse av en sak vil også være omfattet, selv om det organet som forbereder saken ikke er det organet som avgjør den.

Når den nye politiregisterloven trer i kraft vil regelverkene virke sammen slik at politiregisterloven regulerer tilfeller der politiet kan eller har plikt til å utlevere opplysninger på eget initiativ, mens statsborgerloven § 29 regulerer i hvilke tilfeller politiet har plikt til å utlevere opplysninger etter anmodning fra statsborgermyndighetene.

Til § 29 tredje ledd

§ 29 tredje ledd fastsetter at det skal utarbeides forskrift som angir nærmere regler om hvilke organer som kan be om opplysninger, i hvilke saks typer det kan innhentes opplysninger, hvem det kan innhentes opplysninger om og hvilke opplysninger som kan innhentes. Dersom slike regler ikke er gitt i statsborgerforskriften, vil ikke avgi-

verorganet ha en plikt etter bestemmelsen, og de vil ikke kunne utlevere opplysninger som er omfattet av taushetsplikt.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

t i l r å r :

Til endringsloven del II

Det vises til kapittel 7.5 i proposisjonen.

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsborgerloven.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i statsborgerloven i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i statsborgerloven

I

I lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap gjøres følgende endringer:

§ 29 skal lyde:

§ 29 *Opplysnings-, dokumentasjons- og møteplikt*

I forbindelse med behandlingen av en sak etter loven her kan den saken gjelde pålegges å gi opplysninger som kan ha betydning for vedtaket, fremskaffe nødvendig dokumentasjon og å møte personlig.

Dersom det organet som behandler en sak etter loven her, anser det som nødvendig for opplysning av saken, kan organet, uten hinder av taushetsplikt, pålegge følgende organer å utlevere opplysninger i samsvar med forskrift etter tredje ledd:

- a) politiet,
- b) ligningsmyndighetene,
- c) arbeids- og velferdsforvaltningen,
- d) Statens lånekasse for utdanning og
- e) kommunene.

Kongen skal i forskrift gi nærmere regler om hvilke organer som kan pålegge utlevering av opplysninger etter annet ledd, i hvilke sakstyper det kan innhentes opplysninger, hvem det kan innhentes opplysninger om og hvilke opplysninger som kan innhentes.

II

I lov 27. april 2012 nr. 22 om endringer i statsborgerloven gjøres følgende endringer:

§ 29 skal lyde:

§ 29 *Opplysnings-, dokumentasjons- og møteplikt*

I forbindelse med melding eller søknad om norsk statsborgerskap har den saken gjelder,

plikt til å framlegge alle opplysninger som kan ha betydning for vedtaket.

I forbindelse med behandlingen av en sak etter loven her kan den saken gjelde pålegges å gi opplysninger som kan ha betydning for vedtaket, fremskaffe nødvendig dokumentasjon og å møte personlig.

Dersom det organet som behandler en sak etter loven her, anser det som nødvendig for opplysning av saken, kan organet, uten hinder av taushetsplikt, pålegge følgende organer å utlevere opplysninger i samsvar med forskrift etter fjerde ledd:

- a) politiet,
- b) ligningsmyndighetene,
- c) arbeids- og velferdsforvaltningen,
- d) Statens lånekasse for utdanning og
- e) kommunene.

Kongen skal i forskrift gi nærmere regler om hvilke organer som kan pålegge utlevering av opplysninger etter annet ledd, i hvilke sakstyper det kan innhentes opplysninger, hvem det kan innhentes opplysninger om og hvilke opplysninger som kan innhentes.

Del II skal lyde:

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Departementet kan i forskrift gi overgangsbestemmelser til loven.

III

1. Loven del I trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
2. Loven del II trer i kraft straks.
